

УДК 347.73:336.74(4-6ЄС)

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.94.4.49>

ЄВРОПЕЙСЬКІ МОДЕЛІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ

Синюта Р.Т.,

аспірант кафедри інтелектуальної власності

та інформаційного права,

Київський національний університет

ім. Т. Шевченка

ORCID: 0009-0008-0667-7510

Синюта Р.Т. Європейські моделі правового регулювання обігу віртуальних активів.

У статті досліджено європейські моделі правового регулювання обігу віртуальних активів у контексті трансформації фінансово-правових систем під впливом цифровізації економіки. Здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз підходів до регулювання криптоактивів у країнах Європейського Союзу, зокрема Німеччині, Франції, Естонії та Польщі, з урахуванням наднаціонального регулювання, закріпленого у Regulation (EU) 2023/1114 (MiCA). Особливу увагу приділено особливостям правової кваліфікації віртуальних активів, інституційним механізмам їх регулювання, а також підходам до оподаткування операцій із криптовалютами в різних юрисдикціях ЄС.

У роботі проаналізовано специфіку національних моделей регулювання: ліберально-інноваційний підхід Естонії, фінансово-контрольну модель Франції, інституційно-банківську модель Німеччини та змішану модель Польщі, що поєднує імплементацію норм ЄС із національними особливостями. Встановлено, що спільною тенденцією для всіх досліджених країн є поступова уніфікація правового регулювання, посилення вимог до ліцензування постачальників послуг, пов'язаних із віртуальними активами, та інтеграція механізмів фінансового моніторингу відповідно до рекомендацій FATF.

Окремо розглянуто податкові підходи до регулювання криптовалют, зокрема оподаткування доходів від операцій із цифровими активами як приросту капіталу або звичайного доходу, а також диференціацію податкових режимів залежно від виду операцій (трейдинг, майнінг, стейкінг). Підкреслено зростаючу роль міжнародних стандартів податкової прозорості, зокрема ініціатив OECD щодо автоматичного обміну податковою інформацією.

У результаті дослідження визначено основні тенденції розвитку європейських моделей регулювання віртуальних активів, серед яких гармонізація законодавства в межах ЄС, уніфікація підходів до визначення правового статусу криптоактивів, посилення фінансового контролю та формування прозорої системи оподаткування. На основі отриманих результатів обґрунтовано можливості імплементації позитивного зарубіжного досвіду в національне законодавство України в умовах євроінтеграції.

Ключові слова: віртуальні активи, криптовалюта, правове регулювання, крипторинки, криптовалютні біржі, оподаткування, фінансовий моніторинг, блокчейн-технології.

Syniuta R.T. European models of legal regulation of virtual asset circulation.

The article examines European models of legal regulation of virtual asset circulation in the context of the transformation of financial and legal systems under the influence of the digitalization of the economy. A comprehensive comparative legal analysis of approaches to regulating crypto-assets in the European Union, in particular in Germany, France, Estonia, and Poland, is carried out, taking into account supranational regulation established by Regulation (EU) 2023/1114 (MiCA). Special attention is paid to the peculiarities of the legal classification of virtual assets, institutional mechanisms of their regulation, as well as approaches to taxation of cryptocurrency transactions in different EU jurisdictions.

The study analyzes the specifics of national regulatory models: Estonia's liberal-innovative approach, France's financial-control model, Germany's institutional-banking model, and Poland's mixed model,

which combines the implementation of EU norms with national specificities. It is established that a common trend across all examined countries is the gradual unification of legal regulation, strengthening of licensing requirements for virtual asset service providers, and integration of financial monitoring mechanisms in accordance with FATF recommendations.

Taxation approaches to cryptocurrencies are also examined, in particular the taxation of income from transactions with digital assets as capital gains or ordinary income, as well as the differentiation of tax regimes depending on the type of activity (trading, mining, staking). The growing role of international standards of tax transparency is emphasized, particularly the OECD initiatives on automatic exchange of tax information.

As a result of the study, the main trends in the development of European models of virtual asset regulation are identified, including harmonization of legislation within the EU, unification of approaches to defining the legal status of crypto-assets, strengthening of financial control, and the formation of a transparent taxation system. Based on the findings, the possibilities of implementing positive foreign experience into the national legislation of Ukraine in the context of European integration are substantiated.

Key words: virtual assets, cryptocurrency, legal regulation, crypto market, cryptocurrency exchanges, taxation, financial monitoring, blockchain technologies.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового узагальнення та порівняльного аналізу зарубіжного досвіду правового регулювання обігу віртуальних активів, який у сучасних умовах є одним із найбільш динамічних напрямів трансформації фінансово-правових систем. Країни Європейського Союзу (далі – ЄС), США та інші розвинені юрисдикції активно формують спеціалізовані регуляторні моделі, спрямовані на забезпечення балансу між інноваційним розвитком цифрових фінансових технологій і належним рівнем державного контролю. Водночас відсутність уніфікованого підходу до правової природи криптоактивів, їх оподаткування та регулювання обігу призводить до значної фрагментації міжнародної практики, що ускладнює гармонізацію правових систем та створює ризики правової невизначеності для учасників ринку. Особливої значимості набуває дослідження зарубіжного досвіду, зокрема країн ЄС, де активно формується комплексна система регулювання криптоактивів. Прийняття Regulation (EU) 2023/1114 (MiCA) [1] стало важливим етапом у створенні уніфікованого правового простору, що охоплює питання ліцензування постачальників послуг, захисту інвесторів та регулювання обігу різних видів криптоактивів. Водночас навіть у межах ЄС зберігаються відмінності у підходах до оподаткування та правової кваліфікації віртуальних активів, що зумовлює потребу у їх науковому узагальненні та порівняльному аналізі.

Окрему увагу варто звернути на посилення міжнародних вимог до фінансового моніторингу та податкової прозорості. Рекомендації FATF щодо регулювання віртуальних активів передбачають запровадження механізмів ідентифікації користувачів, контролю транзакцій та запобігання використанню криптовалют у незаконних цілях [2]. У свою чергу, ініціативи OECD щодо створення системи автоматичного обміну податковою інформацією (CARF) формують нові стандарти оподаткування цифрових активів на глобальному рівні [3].

Актуальність дослідження підкреслюється і необхідністю формування ефективної національної правової моделі регулювання обігу віртуальних активів, що є важливим елементом інтеграції у європейський економіко-правовий простір. Водночас національне законодавство перебуває на етапі становлення, що обумовлює потребу у використанні кращих зарубіжних практик для розроблення збалансованого регуляторного підходу. У контексті вирішення низки таких практичних проблем як: відсутність єдиного підходу до правової природи криптоактивів, складність їх податкової кваліфікації, недостатній рівень нормативного регулювання діяльності криптовалютних бірж та інших постачальників послуг, а також ризики використання віртуальних активів у тінювих фінансових операціях, особливого значення набуває дослідження моделей правового регулювання, що застосовуються у країнах ЄС, зокрема, у Німеччині, Франції, Естонії та Польщі.

Метою дослідження є здійснення комплексного порівняльно-правового аналізу європейських моделей правового регулювання обігу віртуальних активів, виявлення їхніх спільних та відмінних рис, а також визначення ключових тенденцій розвитку регуляторних підходів у країнах Європейського Союзу.

Стан опрацювання проблематики. Проблематика правового регулювання обігу віртуальних активів та особливостей зарубіжного досвіду активно розробляється вітчизняними науковцями, що свідчить про формування відносно нового, але вже достатньо змістовного наукового напрямку у сфері фінансового та інформаційного права. Вказані дослідження переважно зосереджені на питаннях правової природи криптоактивів, їх кваліфікації як об'єктів права, а також на порівняльно-правовому аналізі моделей регулювання в різних юрисдикціях.

Значний внесок у розвиток наукових підходів до розуміння віртуальних активів зробили Устищенко В. та Джабраїлов Р., Гудіма Т., які здійснили комплексний аналіз правового регулювання ринку віртуальних активів в Україні та ЄС [4, с. 48]. Автори акцентували увагу на необхідності гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами, зокрема в контексті впровадження регламенту Regulation (EU) 2023/1114 (MiCA), який формує єдині правила функціонування крипторинку [4, с. 49].

Дарчик Г.М. досліджував сучасний стан правового регулювання криптовалют із акцентом на зарубіжний досвід, зокрема практику країн ЄС та США. Автор підкреслював, що різні підходи до правової природи криптоактивів зумовлюють відмінності у механізмах їх державного регулювання та оподаткування, що потребує уніфікації на міжнародному рівні [5, с. 335].

Кривенко К.О. у своїх дослідженнях розглядає проблематику правового регулювання віртуальних активів у контексті євроінтеграційних процесів України. Наголошується, що імплементація європейських стандартів є ключовим чинником розвитку національної системи регулювання та забезпечення її сумісності з правом ЄС [6, с. 166].

Грудницький В.М. аналізує загальні підходи до правового регулювання обігу віртуальних активів в Україні з урахуванням міжнародного досвіду. Автор звертає увагу на необхідність формування цілісної нормативної бази, яка б враховувала як економічну природу криптоактивів, так і вимоги фінансової безпеки [7, с. 43].

Костенко Ю.О. та Юрківська М.В. досліджують податкові аспекти обігу криптовалют, зокрема в контексті зарубіжної практики. Автори зазначають, що у більшості країн ЄС криптоактиви розглядаються як об'єкти оподаткування, а доходи від їх операцій підлягають оподаткуванню за правилами податку на прибуток або приріст капіталу [8, с. 180].

Шемет Д.С. акцентує увагу на проблемах легалізації віртуальних активів та необхідності врахування міжнародних стандартів фінансового моніторингу, зокрема рекомендацій FATF, які формують основу глобальної системи протидії відмиванню коштів у сфері криптоактивів [9, с. 236].

Окремі аспекти діяльності криптовалютних бірж досліджуються Нікончуком А.М. та Бец О.І., які наголошують на важливості ліцензування таких суб'єктів та запровадження ефективного державного нагляду за їх діяльністю [10, с. 143].

Узагальнюючи наукові підходи, слід зазначити, що вітчизняна доктрина перебуває на етапі активного формування концептуальних засад правового регулювання віртуальних активів. При цьому спостерігається чітка тенденція до використання зарубіжного досвіду, насамперед країн ЄС, як базової моделі для подальшого вдосконалення національного законодавства. Водночас, у наукових дослідженнях недостатньо комплексно висвітлено питання порівняльного аналізу податкових режимів та інституційних механізмів регулювання крипторинку, що обумовлює актуальність подальших досліджень у цьому напрямку.

Виклад основного матеріалу. Сучасний розвиток цифрової економіки зумовив необхідність формування комплексного правового регулювання обігу віртуальних активів. У межах ЄС ключовим етапом стало прийняття Regulation (EU) 2023/1114 (MiCA), який встановлює єдині вимоги до криптоактивів та їх провайдерів. Основною метою цього акта є забезпечення прозорості ринку, захисту інвесторів та уніфікації правового регулювання [1]. У науковій літературі підкреслюється, що гармонізація правового поля ЄС є необхідною умовою стабільного розвитку крипторинку та його інтеграції у фінансову систему.

Національні правові системи держав-членів ЄС демонструють різні підходи до регулювання. Зокрема, у Німеччині криптоактиви визнаються фінансовими інструментами, що підлягають контролю фінансового регулятора. Як зазначається у наукових дослідженнях, такий підхід дозволяє застосовувати до криптовалют традиційні механізми фінансового права, зокрема ліцензування та нагляд [11]. Особливістю є також податковий режим: операції з криптовалютами підпадають під оподаткування як приріст капіталу, але за умови довгострокового володіння можуть звільнятися від оподаткування, що підтверджується як практикою, так і науковими дослідженнями [11].

Франція сформувала модель, що поєднує державний контроль і стимулювання інновацій. Вона передбачає обов'язкову реєстрацію криптокомпаній та застосування процедур фінансового моніторингу. Французький підхід є прикладом балансу між регуляторним впливом і розвитком фінансових технологій [12]. Доходи від криптовалют оподатковуються за фіксованою ставкою, що спрощує адміністрування та підвищує рівень податкової дисципліни.

Естонія є прикладом держави з високим рівнем цифровізації, яка першою впровадила ліцензування криптосервісів. Естонська модель довгий час залишалася однією з найбільш ліберальних, однак із посиленням міжнародних вимог було запроваджено більш жорсткі критерії до суб'єктів ринку [13]. Оподаткування здійснюється на загальних засадах, що забезпечує універсальність податкової системи.

Польща, у свою чергу, розглядає криптовалюти як майнові права. Це дозволяє застосовувати до них положення податкового законодавства щодо доходів від капіталу. Польська модель є прикладом поступової адаптації до стандартів ЄС із одночасним збереженням національних особливостей [14].

Важливим елементом регулювання є впровадження стандартів фінансового моніторингу відповідно до рекомендацій FATF. Вимоги щодо ідентифікації клієнтів, моніторингу транзакцій і звітності є ключовими для запобігання відмиванню коштів у сфері криптоактивів [2]. Це підтверджує необхідність інтеграції крипторинку у загальну систему фінансового контролю.

Значну роль у сфері оподаткування відіграють міжнародні стандарти OECD, зокрема CARF, що передбачає автоматичний обмін інформацією між державами [3]. Впровадження таких стандартів дозволяє зменшити рівень податкових зловживань і забезпечити прозорість транскордонних операцій.

Окремо слід звернути увагу на правову природу криптоактивів. У більшості країн ЄС вони не визнаються законним платіжним засобом, проте розглядаються як майно або фінансовий актив. Такий підхід дозволяє застосовувати вже існуючі правові механізми, що спрощує регулювання [10, с. 145]. Водночас у науковій літературі наголошується на необхідності подальшої уніфікації підходів, оскільки різна правова кваліфікація активів створює колізії у сфері оподаткування та фінансового контролю [8, с. 181].

Таким чином, аналіз досвіду Німеччини, Франції, Естонії та Польщі дозволяє зробити висновок, що правове регулювання обігу віртуальних активів у ЄС базується на поєднанні уніфікованого наднаціонального регулювання та національних особливостей. Основними тенденціями є гармонізація законодавства, посилення фінансового моніторингу та розвиток ефективних механізмів оподаткування. Використання цих підходів є важливим для вдосконалення правового регулювання в Україні.

Подальший аналіз правового регулювання обігу віртуальних активів у країнах Європейського Союзу дозволяє виявити ще одну важливу тенденцію – поступове формування спеціалізованих режимів регулювання для різних видів криптоактивів. Зокрема, у рамках Regulation (EU) 2023/1114 передбачено поділ криптоактивів на категорії (asset-referenced tokens, e-money tokens тощо), що дозволяє диференціювати вимоги до їх емітентів та обігу [1]. У наукових дослідженнях підкреслюється, що така класифікація сприяє більш точному правовому регулюванню та зменшує ризики правової невизначеності [8, с. 182].

У Німеччині, окрім загального фінансового регулювання, особливу увагу приділено інституційній інтеграції криптоактивів у банківську систему. Зокрема, банківські установи отримали можливість надавати послуги зберігання криптоактивів за умови отримання відповідної ліцензії. Це свідчить про поступове включення криптовалют у традиційну фінансову інфраструктуру [11]. Як зазначається в науковій літературі, така інтеграція сприяє підвищенню довіри до крипторинку та розширює можливості його використання.

Французький підхід, у свою чергу, характеризується активною роллю держави у стимулюванні інновацій. Окрім регуляторних механізмів, Франція запроваджує програми підтримки фінтех-стартапів, що працюють у сфері блокчейн-технологій. Водночас посилення контролю за криптоопераціями, зокрема через обов'язкову ідентифікацію користувачів, свідчить про прагнення держави мінімізувати фінансові ризики [12]. Це підтверджує висновок про поєднання ліберальних і контрольних елементів у правовому регулюванні.

Естонія, яка тривалий час залишалася одним із найбільш привабливих юрисдикцій для криптокомпаній, останніми роками значно посилила регуляторні вимоги. Зокрема, було зменшено

кількість ліцензованих компаній шляхом підвищення вимог до статутного капіталу та прозорості структури власності. Як зазначають дослідники, це стало наслідком необхідності відповідності міжнародним стандартам, зокрема рекомендаціям FATF [13]. Таким чином, навіть найбільш ліберальні юрисдикції змушені адаптуватися до глобальних тенденцій посилення контролю.

У Польщі поступово удосконалюється нормативна база щодо декларування доходів від криптовалют. Зокрема, платники податків зобов'язані відображати операції з криптоактивами у податковій звітності, що сприяє підвищенню прозорості фінансових потоків [14]. Варто зазначити, що такий підхід дозволяє ефективно контролювати ринок без надмірного адміністративного навантаження.

Особливого значення набуває питання оподаткування різних видів діяльності, пов'язаних із криптоактивами. У більшості країн ЄС доходи від трейдингу оподатковуються як приріст капіталу, тоді як майнінг часто розглядається як підприємницька діяльність і підлягає оподаткуванню за загальними правилами [6, с. 167]. У деяких випадках доходи від стейкінгу або отримання винагороди у вигляді токенів також підпадають під оподаткування як звичайний дохід. В свою чергу, відсутність єдиного підходу до таких операцій створює складнощі у правозастосуванні [6, с. 168].

Важливою складовою сучасного регулювання є також розвиток цифрових механізмів контролю. У країнах ЄС активно впроваджуються електронні системи обміну інформацією між податковими органами, що відповідає стандартам OECD [5, с. 336]. Це дозволяє здійснювати ефективний контроль за транскордонними операціями та забезпечує належний рівень податкової дисципліни.

Крім того, у науковій літературі звертається увага на необхідність врахування технологічної специфіки криптоактивів при формуванні правового регулювання. Зокрема, децентралізований характер блокчейн-технологій ускладнює ідентифікацію учасників операцій та визначення юрисдикції, що створює додаткові виклики для правозастосування [5, с. 337]. У зв'язку з цим держави ЄС прагнуть розробити універсальні механізми регулювання, які б враховували ці особливості.

Таким чином, аналіз зарубіжного досвіду свідчить про поступовий перехід від фрагментарного регулювання до комплексної та багаторівневої системи, яка охоплює правові, фінансові та податкові аспекти обігу віртуальних активів. Основними тенденціями є диференціація правових режимів залежно від типу активу, посилення фінансового контролю та впровадження міжнародних стандартів звітності. Це створює передумови для формування стабільного та прозорого ринку криптоактивів, що має важливе значення для розвитку цифрової економіки.

Висновки. Проведений аналіз правового регулювання обігу віртуальних активів у країнах ЄС дозволяє констатувати формування комплексної та багаторівневої моделі регулювання, що поєднує уніфіковані наднаціональні норми та національні особливості правових систем. Ключову роль у цьому процесі відіграє Regulation (EU) 2023/1114 (MiCA) [1], який забезпечує гармонізацію підходів до визначення правового статусу криптоактивів, діяльності постачальників послуг та захисту інвесторів. Практика таких країн, як Німеччина, Франція, Естонія та Польща, свідчить про ефективність поєднання державного контролю з механізмами стимулювання інноваційного розвитку.

В оподаткуванні більшість держав ЄС застосовують підхід, за яким криптоактиви розглядаються як об'єкти інвестування або майнові активи, а доходи від операцій із ними оподатковуються як приріст капіталу або звичайний дохід залежно від характеру діяльності. Водночас спостерігається диференціація податкових режимів щодо окремих видів операцій (трейдинг, майнінг, стейкінг), що дозволяє більш точно враховувати їх економічну сутність. Важливим елементом є також впровадження міжнародних стандартів фінансового моніторингу та податкової прозорості, зокрема рекомендацій FATF та ініціатив OECD.

З урахуванням досвіду країн ЄС, на нашу думку, варто визначити такі напрями вдосконалення правового регулювання обігу віртуальних активів в Україні як:

1) гармонізація законодавства з правом ЄС, зокрема імплементація положень MiCA, що дозволить забезпечити єдині підходи до визначення правового статусу криптоактивів і діяльності їх провайдерів;

2) запровадження ефективної системи ліцензування та нагляду за постачальниками послуг, пов'язаних із віртуальними активами, із урахуванням вимог фінансової стабільності та захисту прав споживачів;

3) удосконалення податкового регулювання віртуальних активів, зокрема: визначення криптоактивів як об'єкта оподаткування; встановлення чітких правил оподаткування доходів від різних видів операцій; можливе впровадження стимулюючих механізмів (наприклад, податкових пільг для довгострокових інвестицій);

4) імплементація міжнародних стандартів фінансового моніторингу, включаючи вимоги щодо ідентифікації клієнтів (KYC), моніторингу транзакцій та звітності, відповідно до рекомендацій FATF;

5) впровадження механізмів податкової прозорості та обміну інформацією, зокрема з урахуванням стандартів OECD (CARF), що сприятиме ефективному контролю за транскордонними операціями;

6) розвиток цифрової інфраструктури регулювання, включаючи використання електронних сервісів, автоматизованих систем контролю та інтеграцію державних реєстрів;

7) створення сприятливого інноваційного середовища, яке поєднуватиме належний рівень державного контролю з підтримкою розвитку фінтех-індустрії.

Таким чином, імплементація кращих практик ЄС у сфері правового регулювання обігу віртуальних активів сприятиме формуванню прозорого, стабільного та конкурентоспроможного ринку криптоактивів в Україні. Це, у свою чергу, забезпечить інтеграцію національної економіки у глобальний цифровий простір та підвищить рівень інвестиційної привабливості держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Regulation (EU) 2023/1114 of the European parliament and of the council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj/eng>.
2. FATF (2023), Цільове Оновлення в Контексті Імплементації Стандартів FATF щодо Віртуальних Активів та Постачальників Послуг з Віртуальними Активами, FATF, Париж. URL: <https://www.fatf-gafi.org/content/fatfgafi/en/publications/Fatfrecommendations/targeted-update-virtual-assets-vasps2023.html>.
3. OECD (2025), Crypto-Asset Reporting Framework: 2025 Monitoring and Implementation Update, Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, OECD, Paris. URL: <https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/networks/global-forum-tax-transparency/crypto-asset-reporting-frameworkmonitoring-implementation-update-2025.pdf>.
4. Устименко В.А., Джабраїлов Р.А., Гудіма Т.С. Правове регулювання ринку віртуальних активів в Україні та Європейському Союзі: порівняльне дослідження. *Право України*. 2022. № 8. С. 48-61. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001430547>.
5. Дарчик Г. М. Сучасний стан правового регулювання криптовалюти в Україні. Зарубіжний досвід регулювання ринку криптовалют. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2025. № 87, том 2. С.335-340 URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/324929/314956>.
6. Кривенко К.О. Перспективи правового регулювання обігу віртуальних активів в Україні в контексті європейської інтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2026. № 93, том 3. С. 166-172. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/354771/340863>.
7. Грудницький, В.М. Правове регулювання обігу віртуальних (цифрових) активів в Україні. *Київський часопис права*. 2023. № 2. С. 43-49. DOI <https://doi.org/10.32782/klj/2023.2.6>.
8. Костенко Ю.О., Юрківська М.В. Правове регулювання обігу криптовалют в Україні: податкові та інституційні аспекти. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2025. № 2. С. 180-190. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2025.2.18>.
9. Шемет Д.С. Правове регулювання віртуальних активів: виклики легалізації та інституційного впровадження в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2025. № 87, том 3. С. 236-241. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/37-2.pdf>.
10. Нікончук А.М., Бец О.І. Правові засади діяльності криптобірж. *Наукові записки. Серія: Право*. 2025 Випуск 18. С. 143-148. DOI: [10.36550/2522-9230-2025-18-143-148](https://doi.org/10.36550/2522-9230-2025-18-143-148).
11. BMF Germany. Tax treatment of virtual currencies. URL: https://www.justtrade.com/fileadmin/Handelspartner/21Shares_ETP_German_Tax_Treatment.pdf.

12. The European regulation Markets in Crypto-Assets (MiCA). URL: <https://www.amf-france.org/en/news-publications/depth/mica>.
13. Estonian FIU. Virtual currency providers. URL: <https://fiu.ee/sites/default/files/documents/2023-09/estonian-fiu-survey-of-service-providers-of-virtual-currency-30-10-2020.pdf>.
14. Cryptocurrency tax in Poland in 2025. URL: <https://poland-accounting.eu/2025/09/cryptocurrency-tax-in-poland-in-2025-rules-and-settlement>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.04.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 23.04.2026
Дата публікації: 10.05.2026

© Синюта Р.Т., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0